
Velký univerzitní protest a „malý Pentagon“

Velký univerzitní protest a „malý Pentagon“

Na okraj týdne

NEKLIDEM VYSOKÝCH ŠKOL KE ZMĚNĚ. Velkou pozornost médií si vynuly minulý týden protesty vysokoškolských učitelů a studentů, kteří v Olomouci a Praze protestovali proti nedostatečnému financování vysokého školství a prohlubování propasti vůči světu. Jejich protest vzbudil zájem, pozornost, ale tím to zřejmě zase na čas končí. I když pedagogové nyní vyhrožují, že své protesty vystupňují a uspořádají takzvané týdny neklidu, větší efekt nelze očekávat. Vždyť kdo by jim v zadluženém státě, který se zoufale pokouší reformovat své veřejné finance, dal peníze navíc?

Protest akademiků má spíše dlouhodobější význam do budoucna kdyby totiž jejich tlak vedl k reformě vysokého školství, stál by za to. Jenže, kdo bude rušit některé „nepotřebné“ obory, kdo bude propouštět učitele a provozní zaměstnance škol, aby ti nejschopnější, ovšem také mladí a nezatížení rutinou z bolševické minulosti, měli větší platy a zůstalo i na zlepšení vybavení učeben? Zavede někdo školné, aby se mohli sami studenti podílet na placení svých učitelů, očekávali tak od nich kvalitnější služby a od sebe i větší zodpovědnost? Vedení univerzit, které pouze natahuje ruku po státu, reformu neprovede a sociálnědemokratické ministryni školství už dávno ujel vlak. Navíc socialisté školné vždy odmítali. To, že se nyní univerzitníci ozývají a dávají o sobě vědět, aby tak donutili politiky ke změně, je však každopádně správné.

OLOMOUC JAKO CENTRUM PROTESTŮ - CO SAMA NABÍZÍ? Vysokoškolské protesty mají jedno specifikum hlavní měrou se na nich podílí olomoucká Univerzita Palackého, odkud nedávno vzešla iniciativa „Počítejte s námi“ za vyšší platy učitelů následována demonstrací a happeningsy v ulicích i tažením do Prahy (s viditelnými a vtipnými, a tudíž mediálně vděčnými transparenty).

Již na začátku devadesátých let se právě z Olomouce vzvedl celostátní protest studentů, kteří odmítali platit kolejně, aby tak donutili stát k zavedení nejen školného, ale i přímých dotací studentům, kteří by tak měli kontrolu nad ekonomikou škol a vedlo by to k jejich hospodárnějšímu a průhlednějšímu financování. Jenže návrhy (bylo jich víc) padají a voda teče a tuzemské školství je proto tam, kde je. (Či snad někdo věřil zemanovské předvolební „společnosti vzdělání“ na prvním místě, aby pak socialisté zahnali v oposmlouvě školství na chvost svého zájmu?) Ať zůstaneme doma, rovněž olomoucká univerzita - jejíž výhodou je, že působí navenek jako kompaktní celek a nikoliv konfederace fakult - by si měla popřemýšlet, zda sama investuje hospodárně. Jen známé případy z poslední doby: V jezuitském konviktu vzniklo impozantní Umělecké centrum UP, pořídil se mnohamilionový sporný Nebeský glóbus, ale učebny přitom nemají dostatečné vybavení. Nyní se plánuje stavba nové přírodovědecké fakulty. Pro přírodovědce je důležité, aby se soustředili na jedno místo a vznik každé nové kamenné instituce jistě posílí význam města. Jenže může si to univerzita v současné době dovolit, nebo spoléhá na to, že když se stavět začne, tak už se dostavět musí, i když rozpočet bude krvácet? A do třetice: Má vůbec univerzita vůli ke změně, když v mediálním kodexu zakazuje svým pracovníkům mluvit otevřeně o problémech? Nicméně, pokud univerzita se svými protesty prorazí, klobouk dolů. Jenže změnu může nastolit až radikální pravicová vláda, a ta zatím není ještě ani na obzoru. ARMÁDA VELÍ Z CENTRA MORAVY. Že je vždy něco za něco se nyní přesvědčují obyvatelé i instituce, které mají co do činění s armádou. Kvůli jejímu zeštíhlování přijdou o posádku jesenické Mikulovice, vojsko se vystěhuje z Hranic, aby tam přišla mechanizovaná brigáda z Kroměříže, z Bochoře u Přerova se má do tří let odstěhovat letecká základna a jen část záchranářů zůstane v Olomouci. Naproti tomu v Olomouci vzniklo Společné velitelství pozemních, vzdušných a specializovaných sil a hanácká metropole se tak stala hlavním stanem armády. Důstojníků přibude dvojnásobek a v pětisetlhlavém „malém Pentagonu“ se bude velet armádě v celé republice. Vojáci budou brázdit město a na své si přijdou i místní obchodníci.

Zatím není nic, co by mluvilo proti armádě. Naopak - tradiční město studentů, církve a armády posílilo svůj khaki pilíř. Kdyby si přece jen vojáci řekli, že by bylo (třeba i pro generalitu) dobře, aby v nedaleké Bochoři zůstala vrtulníková základna, byla by to o to lepší zpráva pro celý kraj. I přesto, že ztráta letecké základny tíží podle průzkumu hejtmanství jen obyvatelé Přerovska, zatímco lidem odjinud z kraje je to spíš jedno.

tomas.sulak@mfdnes.cz